



3

3. října 2008

ROČNÍK 18

V ČÍSLE:

Výsledky cytogenetických pracovišť v České republice dosahují evropské úrovně

- Z vědeckých pracovišť: „Schreiben Sie Deutsch?“ „Natürlich, ich bin aus Olmütz.“
- Studentská rubrika: Rok dřiny a požeňhání • Vydavatelství UP: Edice *Paměť UP* zahajuje

Středoevropské malířství 16.–18. století z olomouckých sbírek nabízí od 25. 9. Arcidiecézní muzeum Olomouc. Slavnostní vernisáže výstavy „Olomoucká obrazárna III se zúčastnili mj. arcibiskup olomoucký a metropolita moravský Mons. J. Graubner (vlevo) a garant expozice prof. M. Togner, vedoucí Katedry umění FF UP (uprostřed).

(Více informací níže.)

-red-, foto -tj- ▶



Petřivalského-Rapantův den oslavil 45 let své existence

■ Hlavním tématem XXII. ročníku tradičního chirurgického kongresu Petřivalského-Rapantův den, který proběhl 19. 9. v Regionálním centru Olomouc, byly zkušenosti chirurgů v oblasti léčby nádorových onemocnění plic, žaludku, jater nebo tlustého střeva a konečníku. Odborná akce, na kterou do Olomouce přijeli specialisté z celé České republiky a Slovenska, se koná každým druhým rokem, a letos tak slavila už 45 let. Jejím pořadatelem byla 1. chirurgická klinika FNO a LF UP, která patří k předním pracovištím v zemi zejména v oblasti jícnové chirurgie.

Novodobá historie chirurgické kliniky v Olomouci se datuje od roku 1948. Dva roky před tím byla obnovena dekretem prezidenta Beneše olomoucká univerzita. Současně přišel z Brna první přednosta olomoucké chirurgie Vladislav Rapant, žák profesora Julia Petřivalského. V roce 1963 byla uspořádána první velká chirurgická konference, a vznikla tak tradice celostátních odborných konferencí s mezinárodní účastí – Petřivalského dny. Pozdě-



ji byl jejich název doplněn o jméno prvního přednosta olomoucké kliniky Rapanta, popsal historii kongresu současný přednosta 1. chirurgické kliniky FNO doc. Č. Neoral, CSc.

Nosným tématem letošního konference byly podle jeho slov přednosti klasických operačních postupů v onkochirurgii. Právě v oblasti onkochirurgie řešíme

nejsožitější diagnózy a v mnoha případech se

Dokončení na str. 8

Olomoucká obrazárna III: vrcholná díla středoevropské malby

■ Vernisáže dne 25. 9. byla zahájena stálá expozice *Olomoucká obrazárna III – středoevropské malířství*. Po mnohaletém bádání odborníků v regionálních sbírkách starého malířství si návštěvníci Arcidiecézního muzea nyní mohou prohlédnout jedinečný soubor čtyřiapadesáti maleb z 16.–18. století. Kolekce středoevropského malířství tvoří nejosáhlejší a svým významem rovněž nezanedbatelnou část sbírek starého umění v Olomouci. Stejně jako předešlé obrazárny – italská a nizozemská – představuje také obrazárna III obrazy ze sbírek Arcibiskupství olomouckého, dále z muzejní kolekce starého umění a z významné soukromé sbírky, deponované v Muzeu umění, řekla Mgr. M. Kostelníčková, kurátorka expozice.

Jak uvedl prof. M. Togner, vedoucí Katedry dějin umění FF UP a garant výstavy, který se zpracování olomouckých sbírek středoevropského malířství věnuje již dlouhá léta, v souboru se nachází řada obrazů, jež nejméně v kontextu evropské malby patří ke skutečně vrcholným dílům. Z české malby 17. století jsou to především dvě zcela mimořádná plátna Karla Škréty, a to luneta Svatý Václav dává kácat pohanské modly a působivé Obrácení svatého Pavla, řekl.

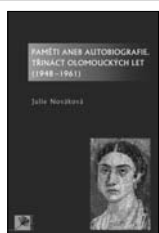
Koncepce výstav vznikla před patnácti lety a hned od prvopočátku se na její tvorbě významně podílela Katedra dějin umění FF UP. Před patnácti lety jsme začali s tím nejkompletnějším, evropsky souměřitelným; profesori, kteří na výsledné podobě tehdejší expozice a katalogu pracovali, dnes pozorují své bývalé studenty, kteří v práci pokračují, dodal prof. M. Togner.

Řada děl, jejichž uspořádání ve dvou sálech Obrazárny olomouckých biskupů a arcibiskupů je tématičké, byla před vystavením restaurována nebo konzervována.

Stejně jako k předchozím dvěma expozicím byla i k současné, třetí části Olomoucké obrazárny vydána výpravná publikace.

Kolekce středoevropského malířství bude v Arcidiecézním muzeu vystavena do roku 2010.

-map-



Děkan Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci ve spolupráci s Archivem UP, Vydavatelstvím UP a oddělením komunikace UP si dovoluje Vás pozvat k

vedení výboru

z paměti Julie Novákové

Třináct olomouckých let (1948–1961),

a to u příležitosti 60. výročí příchodu docentky Julie Novákové, klasické filoložky, na Filozofickou fakultu UP.

První svazek edice Paměť UP vychází péčí Vydavatelství UP. Komentářem a odbornou studií opatří Mgr. Tomáš Motlíček.

Posláním edice Paměť UP je doplnit obraz Univerzity Palackého v Olomouci o subjektivní svědectví těch, kteří z vnitřní potřeby nebo z vnějšího popudu sepsali či sepisují paměti provázané s jejich působením na olomouckém univerzitním učení.

Uvedení knihy se koná v pondělí 13. října 2008 v 19 hodin v Kapli Božího Těla, Umělecké centrum UP, Univerzitní 3.

Ukázku textu přečte členka činohry Moravského divadla Olomouc Ivana Plihalová/Vlasta Hartlová. Slovem provázejí prof. J. Ulrichová, CSc., prof. I. Barteček, CSc., Mgr. T. Motlíček, RNDr. H. Dziková. Moderátor PhDr. T. Hrbek.

Výsledky cytogenetických pracovišť v České republice dosahují evropské úrovně

■ Cytogenetika je neoddělitelnou součástí moderní medicíny a její výsledky v ČR jsou zcela srovnatelné s evropskými odbornými pracovišti – to byl jeden ze závěrů celostátní konference cytogenetiků s mezinárodní účastí – 41. výroční konference Cytogenetické sekce Československé biologické společnosti v Olomouci, která proběhla ve dnech 11.–12. 9. v prostorách Uměleckého centra UP. Pořadatelem akce byla Cytogenetická sekce Čs. biologické společnosti a Společnost lékařské genetiky JEP, zastoupené předsedy obou společností, prof. K. Michalovou, DrSc., a prof. P. Goetzem, CSc. Záštitu nad konferencí převzal děkan LF UP prof. Z. Kolář, CSc., a přednostka Hemato-onkologické kliniky FN prof. K. Indrák, DrSc. Konferenci organizoval kolektiv pracovníků genetických laboratoří

Sliby složeny



■ Konec září patřil na jednotlivých fakultách také imatrikulacím nově přijatých studentů. Slavnostní sliby složili 17. 9. ve velké posluchárně Teoretických ústavů LF UP i posluchači prvního ročníku studia na Lékařské fakultě UP.

-red-, foto -tj-

Hemato-onkologické kliniky FN a LF UP pod vedením prof. M. Jarošové, CSc.

Do Olomouce přijelo více než 120 odborníků z oblasti cytogenetiky a formou přednášek bylo prezentováno 31 sdělení. Jednotlivé sekce pokrývaly celou šíři lidské cytogenetiky, od klinické cytogenetiky přes nádorovou cytogenetiku a zazněla zde i velmi zajímavá sdělení z oblasti cytogenetiky zvířat. Pozvání na konferenci přijala i Dr. L. Michaux z Katolické univerzity v Leuven (Belgie), která přednesla sdělení s názvem „Updated cytogenetics in multiple myeloma“. Konferenci podpořila úspěšnou spoluprací olomouckého pracoviště pod vedením prof. M. Jarošové s cytogenetickou laboratoří při Katolické univerzitě v Leuven, kterou vede prof. I. Wlodarská, jejíž součástí jsou rovněž studijní pobyty mladých cytogenetiků z ČR v Belgii.

Na konferenci byla aktivně zastoupena dvě olomoucká pracoviště, Hemato-onkologická klinika (HOK) a Ústav lékařské genetiky a fetální medicíny. Pracovníci HOK přednesli čtyři sdělení z oblasti nádorové cytogenetiky, pracoviště Ústavu lékařské genetiky a fetální medicíny prezentovalo své výsledky formou dvou přednášek v sekci klinické cytogenetiky.

Setkání odborníků, vysoká úroveň všech přednesených sdělení, diskuse a přátelská atmosféra poskytla možnosti výměny názorů a vzájemných zkušeností cytogenetických pracovišť nejen z ČR.

Konference na půdě UP v Olomouci byla již v průběhu svého konání hodnocena jako velice úspěšná a navázala tak na letošní Olomoucké hematologické dny, kde zazněla řada mimořádně kvalitních českých i zahraničních sdělení z oblasti cytogenetiky nádorů krvetvorné tkáně.

Prof. M. Jarošová, CSc., HOK FNO a LF UP

Pocta olomouckému matematikovi

■ Velkým úspěchem bylo vystoupení mladého algebraika doc. J. Kühra, Ph.D., z Katedry algebry a geometrie naší univerzity na mezinárodní konferenci „Quantum Structures 2008“ konané v Gdaňsku-Sopotech v červenci t. r. Za svou originální přednášku byl odměněn diplomem s tímto zněním: *The International Quantum Structures Association is proud to award the 2008 Best Paper Award to Jan Kühr*. Doc. J. Kühr je členem algebraického výzkumného týmu PŘF UP, který se zabývá algebraizací a formalizací neklasických logik a ve světové algebraické komunitě si již dávno vysloužil pozici uznávaného odborníka. Spolu s touto skupinou pracuje ve výzkumném záměru „Matematické modely a struktury“.

Prof. I. Chajda, DrSc., PŘF UP

CASPRIO 2008 aneb Public relations, lidé a Hradec Králové

■ V prostorách Univerzity Hradec Králové se ve dnech 18.–19. uskutečnil odborný seminář CASPRIO (Czech and Slovak Public Relations Information Officers). Jeho účastníci, pracovníci českých a slovenských vysokých škol, kteří se zabývají vztahy s veřejností, tentokrát diskutovali především na téma argumentace, newspeak a jazyk médií. *Před patnácti lety jsem žil ve Velké Británii a záviděl jsem, jak tamní lidé umějí komunikovat, jak umějí „prodávat sami sebe“.* Od té doby se i u nás mnohé k dobrému změnilo. *Chtěl bych však říci, že i přesto, že dnes víme, jak správně psát tiskové zprávy, přestáváme komunikovat navzájem. Nové technologie komunikaci ulehčují, ale i deformují. Se studenty, ale i mezi sebou přestávají komunikovat totiž pedagogové, kteří by měli nejen učit, ale i motivovat, umět nadchnout,* řekl doc. J. Hynek, rektor Univerzity Hradec Králové. Ve svém úvodním slově se zmínil také o speciálních kurzech komunikace, které Univerzita Hradec Králové uspořádala pro své akademické pracovníky. *Myslím, že tyto kurzy, v jejichž průběhu se účastníci snažili mj. eliminovat špatné komunikační návyky, byly přínosné i pro některé naše profesory,* dodal.

V průběhu dvoudenního semináře, jehož cílem je především výměna informací a zkušeností, si tiskoví

mluvčí, kancléři, zástupci oddělení public relations či zástupci redakcí vysokoškolských periodik prohlédli Centrum experimentální archeologie Všešary či nový areál Univerzity Hradec Králové na Soutoku. Účastníci semináře získali také informace o projektech, jež jsou připravovány na úrovni MŠMT ČR – např. o Reformě terciálního vzdělávání hovořil doc. F. Ježek, který v souvislosti s dokumentem Bílá kniha zmínil termín 17. 9. jako konečný v jeho připomínkové fázi. Z jeho slova také vyplynulo, že v létě roku 2009 bychom se již měli setkat s paragrafovaným zněním zákona o terciálním vzdělávání.

Volně sdružené vysokých škol CASPRIO vzniklo z iniciativy Univerzity Palackého a Ostravské univerzity v roce 1999. Vzhledem k časové náročnosti se jeho členové setkávají na podobných pracovních jednáních jednou ročně, hostitelem je vždy některá z českých univerzit. Nadnárodní organizací tohoto typu je evropská profesní organizace – EUPRIO (European Universities Public Relations and Information Officers), odkud mohou členové CASPRIA též čerpat zkušenosti a informace svých kolegů z evropských vysokých škol.

-map-

Na UP debatovali ekologové o výzkumu v oblasti ochrany přírody

■ S cílem upozornit na některé aktuální problémy ochrany přírody a zahájit diskusi na tato témata proběhla na začátku září v prostorách FTK UP konference *Výzkum v ochraně přírody*. Setkání se zúčastnilo na stošedesátpět odborníků – jak zástupců oboru Ochrana přírody, tak představitelů soukromých konzultačních firem a odborníků z praxe.

Konference měla pozitivní ohlasy, už v jejím průběhu byla vyslovena řada požadavků na její opakování. Účastníkům jsme rozeslali dotazník. Výsledná data bychom rádi zveřejnili v grafické podobě na webu konference na stránkách Katedry ekologie a životního prostředí PŘF UP. Předpokládáme, že akci zopakujeme za dva nebo tři roky právě s využitím této zpětné vazby, sdělil Zurnála UP RNDr. V. Kostkan z olomoucké katedry, a zároveň předseda výboru konference.

V průběhu workshopů a plenárních zasedání konference debatovali účastníci např. o tom, kdo a jak má výzkum pro ochranu přírody provádět, diskutovalo se o možných přístupech ke koordinaci výzkumu pro ochranu přírody, o jeho financování v rámci ČR i EU, o úrovni absolventů vysokých škol a celoživotním vzdělávání profesionálů pro ochranu přírody či o tom, v jakých případech lze považovat výzkum chráněných částí přírody za drancování.

Svým dílem ke zdárnému průběhu konference přispěli také studenti UP. V průběhu setkání prezentovali své bakalářské či diplomové práce, z nichž víc jak polovina vychází z prostředí chráněných krajinných oblastí. *Z výzkumu, který jsme uskutečnili, vyplývá, že 70 % našich absolventů zůstává v oboru a pracují ve státní správě v oblasti životního prostředí,* řekl RNDr. V. Kostkan a k úspěšnému závěru konference dodal: *V těchto dnech nám účastníci posílají svolení k publikaci svých prezentací ve formě pdf na webových stránkách. Aktivní účastníky konference jsme také požádali o články do recenzovaného časopisu *Příroda*, jehož vydavatel chce jedno monotematické číslo věnované pouze této konferenci. Mělo by vyjít na jaře 2009.*

Konferenci uspořádala Katedra ekologie a životního prostředí PŘF UP ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR a s Europarc Česká republika.

-map-

„Zdravé srdce Hané“



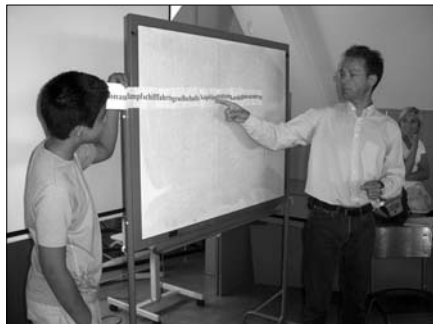
■ Pod tímto názvem proběhla u příležitosti Světového dne srdce 16. 9. na olomouckém Horní náměstí akce *Nadačního fondu Pro srdce Hané* ve spolupráci se statutárním městem Olomouc. Na programu byl mj. nácvik laické první pomoci (na snímku), dále prezentace *Projektů proti kouření* a *H.E.A.T. programu*, *bezplatného měření hladiny cholesterolu, krevního tlaku a tuků v těle aj.*

Nadační fond Pro srdce Hané byl založen v roce 1992 ve *Fakultní nemocnici Olomouc* jako *Nadace Pro srdce Hané lékaři I. a III. interní kliniky*, kteří si začali uvědomovat *nedostatečné možnosti prevence, diagnostiky a léčby kardiiovaskulárních onemocnění u pacientů z olomouckého regionu.*

V České republice jsou onemocnění srdce a cév velmi rozšířená a víc než polovina občanů, kteří se nedožijí konce dalšího roku, zemře právě na tato onemocnění. Žádné jiné onemocnění v naší republice nepostihuje tolik občanů a rodin.

-red-, foto -tj-

Německé jazykové certifikáty na Katedře německého jazyka Pdf UP



■ Úspěšní uchazeči o certifikát „Fit in Deutsch 1“ a „Fit in Deutsch 2“ se již potřetí sešli na Katedře německého jazyka Pedagogické fakulty UP, aby za účasti svých rodičů, zástupců Základní školy Hájkova a pedagogů katedry převzali při slavnostním aktu tato osvědčení

o svých jazykových dovednostech. Jedná se standardizovanou, celosvětově platnou zkoušku, jež vychází ze společného evropského referenčního rámce. Jejím garantem je Goethe-Institut v Praze a zástupcem pro náš region se stala fakultní základní škola s rozšířenou výukou jazyků v Hálkově ulici. Významu této události odpovídal zájem ze strany rodičů, jichž přišlo několik desítek. Spolu s žáky a dalšími hosty se nejen těšili z úspěchu absolventů zkoušky, ale měli i možnost ověřit své vlastní znalosti němčiny při krátké zábavné přednášce německého lektora. Jiní se mohli zaposlouchat do hudebního programu v podání žáků školy. Nabízela se rovněž možnost navštívit knihovnu ústavu, moderně vybavené učebny i pracovní pedagogy, dříve než se do nich zanedlouho vrátí studenti.

Certifikát bude možno získat opět příští rok a možná to budou vaše děti či vaši známí, kdo jej na půdě univerzity tentokrát převzou.

Mgr. M. Bohuš, Pdf UP, foto archiv autora

Praktická ultrasonografie pojeďnácťé

■ Teoretické ústavy LF UP hostily ve dnech 11.–12. 9. účastníky konference s názvem „XI. praktická ultrasonografie“, zaměřené na praktické aplikace sonografie, a mezinárodní konferenci „Patient – Ultrasound Interaction“. Program tradiční odborné akce zahrnoval přednášky v jednotlivých sekcích (nefrologie a urologie, gynekologie a porodnictví, pediatrie aj.) a rovněž veřejnou členskou schůzi České společnosti pro ultrazvuk v medicíně, která se na pořádání podílela spolu s Česko-slovensko-švýcarskou zdravotnickou společností, Společností biomedicínského inženýrství a lékařské informatiky, Ultrasound-lab, CBEP Medical University Vienna, Česko radiologickou společností a LF UP.



-red-, foto -tj-

Univerzitní sbor pod větrnými elektrárnami

■ Mýlil by se každý, kdo by čekal, že nejskloňovanějším slovem mezi členy smíšeného komorního sboru Ateneo bude tempo, dynamika či například sólo. Závěrem minulého semestru bylo vše jinak. Na zkouškách pěveckého tělesa naši alma mater jste mohli vedle zpěvu nejčastěji zaslechnout slovíčko Dánsko. Právě tam se na začátku září zpěváci univerzitního sboru se svým sbormistrem doc. P. Režným vydali na své turné.

Tma, zima, studený vítr a skupinky rozespálých mladých lidí. Takový obrázek byl k vidění ve středu 3. září časně ráno na palubě trajektu plujícího z německého Rostocku k dánskému pobřeží. Členové Atenea za sebou mají cestu přes Německo a nyní bez ohledu na počasí vyhlížejí svůj cíl. Když připlouváte k Anglii, zasvítlí vám v ústretu bílé doverské útesy. To Dánsko je na první pohled přívětivější. Hned z dálky vám mávají. Listy vrutí větrných elektrárén.

Klaus Lyngbye, pro členy Atenea další důležitá slůvka. Přesněji řečeno jméno jejich hostitele, varhanika a sbormistra dívčího sboru Søllerød Kirkes Pigechor. Právě s ním je již od roku 1992 v kontaktu doc. P. Režný, sbormistr Atenea. Ten do země větrných elektrárén a domů z červených cihel nejede poprvé. „Letos jsem byl v Dánsku potřetí, stejně tak jako Klaus byl již třikrát se svým sborem mým hostem v České republice,“ říká doc. P. Režný. Sama spolupráce dvou sbormistrů by však k uskutečnění koncertního turné nestačila. Zakládáním při přípravě dánskému turné bylo také slůvko grant. A za to, že se ono kouzlo povedlo, je potřeba poděkovat Olomouckému kraji, statutárnímu městu Olomouc a v neposlední řadě i Univerzitě Palackého.

Střih. Sboristé z Univerzity Palackého sedí v jedné z místností moderního Parish house (Søllerød Sognegård), jakéhosi kulturního centra Søllerødu-Holte, jedné z předměstských částí Kodaně. Jsou již ubytováni v rodinách členek sboru, někteří bydlí přímo v Parish hou-



se. Právě se zkouší. Během pěti dnů, které olomoučtí zpěváci stráví na dánské půdě, na ně čekají tři koncerty. Hned druhý den, v pátek 5. 9. se Ateneo představí na Skovlyskolen, jedné z místních škol. Chytlavé úpravy jazzových skladeb a lidových písní mají u převážně dětského publika úspěch. Někteří členové sboru rozdávají i své první autogramy. Ten den je však na programu ještě jedno vystoupení, podle doc. P. Režného „koncert, kvůli kterému jsme sem jeli.“

Jeden z turistických cílů v Kodani – Rundetårn či v angličtině The Round Tower. Bez mála 35 metrů vysoká věž známa tím, že do jejich horních pater nevedou schody. Místo nich se na její vrchol vyhlídkychtivý turista dostane po 209 metrů dlouhém, širokém chodníku. Dříve se po něm jezdilo koňmo. V jednom z pater této stavby ze 17. století je i galerie s moderním uměním, a co je pro Ateneo důležitější, se skvělou akustikou. Pěvecký sbor naši alma mater návštěvníkům koncertu předvedl výběr ze všech částí svého repertoáru. Od vážné hudby přes lidové písně až po jazz. Mě-

řme-li spokojenost publika podle hlasitosti a délky trvání potlesku, můžeme říct, že publikum bylo toho večera v galerii „kulaté věže“ velmi spokojeno.

Trojice koncertů se uzavřela v neděli 7. 9., v den odjezdu. Před samým koncertem Ateneo všem přítomným zazpívalo při nedělní bohoslužbě. V hledišti pak seděli ti, kteří se o olomoucké zpěváky po dobu jejich návštěvy v Dánsku starali. Každá z písní byla něco jako poděkování. I tady se sbor naši alma mater dočkal bouřlivého potlesku. „Všechny koncerty měly velmi pozitivní ohlas a byly i dobrým vkladem do budoucna. Ateneo svým výkonem posluchače rozhodně zaujalo,“ hodnotí celé turné doc. Režný.

M. Poláček, student FF a člen Atenea, foto archiv autora

INFORMACE, OZNÁMENÍ, POZVÁNKY

Merrillův program 2009–2010

Kancelář zahraničních styků UP vyhlašuje konkurz na roční stipendijní pobyt v USA. Hlásit se mohou studenti 2.–4. ročníků fakult UP, občané ČR; možnost uplatnění studentů Lékařské fakulty UP je však značně omezena.

Podrobnosti o programu a formuláře přihlášek obdržíte v Kanceláři zahraničních styků RUP, Křížkovského 8, Olomouc.

Termín odevzdání přihlášek: 31. 10. 2008.

Kancelář zahraničních styků UP ve spolupráci s Fulbrightovou komisí v Praze pořádá pro studenty UP **ve středu 8. 10. 2008 ve 14.00 hodin v aule FF UP přednášku**

O možnostech studia v zahraničí,

spojenou s prezentací těchto programů:
stipendia do USA – Merrillův program;
Fulbrightovo stipendium;
stipendia programu ERASMUS;
stipendia na základě mezinárodních smluv (AIA).



Katedra bohemistiky FF UP zve na další pokračování cyklu **autorských besed a čtení EX LIBRIS.**

Hostem doc. L. Machaly ve středu 8. 10. 2008 od 18.30 hod. v posluchárně č. 18 na FF UP (Křížkovského 10) bude

Lubomír Martínek,

mj. autor knihy *Olaj do ohně*, která letos obdržela cenu Magnesia Litera za prózu a také Výroční cenu Nadace Český literární fond.

Stipendia L'ORÉAL Česká republika pro ženy ve vědě

„Svět potřebuje vědu a věda potřebuje ženy“ – pod tímto heslem byl vyhlášen již třetí ročník národního kola společného stipendijního projektu společnosti L'Oréal Česká republika, České komise pro UNESCO a Akademie věd ČR pro mladé a talentované vědkyně do 35 let z oborů živých nebo materiálních věd. Cílem stipendia je finančně pomoci talentovaným vědkyním realizovat perspektivní vědecký výzkum, s tím, že rozhodnutí o způsobu využití stipendia je plně na volbě laureátek. V letošním roce mohou laureátky získat až tři stipendia v nově navýšené částce 200 000 Kč na každé stipendium.

Uzávěrka přihlášek je i v letošním roce stanovená na 31. 10. s plánovaným slavnostním vyhlášením výsledků v lednu 2009.

Další informace, včetně formulářů přihlášek, viz www.prozenyvevede.cz; informace k mezinárodnímu programu viz www.forwomeninscience.org.



PROFESURY

Fakulta tělesné kultury

Děkan a Vědecká rada Fakulty tělesné kultury UP zvou všechny zájemce na **přednášku doc. M. Janury, Dr.**, proděkana pro vědecko-badatelskou činnost a zahraniční vztahy FTK UP. Přednáška, která má název **Biomechanika a kinantropologie – současnost a perspektivy**, se koná v rámci řízení **profesorem v oboru Kinantropologie** v průběhu veřejné části zasedání Vědecké rady FTK UP dne **20. 10. 2008 v 10.45 hod.** v zasedací místnosti FTK UP.

Na Právnické fakultě UP bylo zřízeno Centrum pro klinické právní vzdělávání

V květnu letošního roku došlo k novelizaci Statutu PF UP, kterou bylo do organizační struktury fakulty nově zařazeno Centrum pro klinické právní vzdělávání (CKPV). Tato změna proběhla v návaznosti na realizaci projektu „Rozvoj praktických forem výuky na PF UP“, financovaného ESF a státním rozpočtem ČR v rámci operačního programu Rozvoj lidských zdrojů.

Tento projekt s rozpočtem 8 391 919 Kč využil jedinečných podmínek PF UP k rozvoji moderních interaktivních forem výuky – právních klinik. Právní klinika je předmět, který umožňuje studentům přijít do kontaktu s klienty a získat praktické zkušenosti již v průběhu studia, obdobně jako např. u studentů medicíny. Idea právních klinik vznikla na přelomu 19. a 20. století v USA, kde byla do značné míry inspirována právě klinikami lékařskými a kde se v 60. letech 20. století začala intenzivně rozvíjet, aby se dnes stala naprosto standardní metodou právního vzdělávání.

Paměť divadla

a O divadle na Moravě a ve Slezsku

Katedra divadelních, filmových a mediálních studií připravuje v říjnu dvě teatrologické konference. V Uměleckém centru UP se sejdou divadelní vědci na mezinárodní konferenci „O divadle na Moravě a ve Slezsku III“, která se uskuteční jako jeden z výstupů výzkumných záměrů MSM 6198959225 *Morava a svět: Umění v otevřeném multikulturním prostoru*. Cílem konference, která naváže na stejnojmenné symposium „O divadle na Moravě a ve Slezsku II“ z roku 2003, je prezentace nových výsledků divadelněvědného výzkumu. Hlavní program konference se uskuteční ve středu **8. 10. od 10 do 17 hod. ve Filmovém sále UC UP**.

Ve stejném prostoru proběhne **ve dnech 9.–10. 10. celostátní konference „Paměť divadla“**, jejímž pořadatelem je Katedra divadelních, filmových a mediálních studií FF UP společně s Teatrologickou společností ČR. Konference chce zmapovat výzkumnou situaci české divadelní historiografie a podmínky výzkumu. Příspěvky se zaměří na problematiku metodologie výzkumu dějin divadla, na současnou situaci teatralů v muzeích a divadelních archívech a na prezentaci elektronické dokumentace dějin divadla. Hlavní program bude zahájen **ve čtvrtek 9. 10. v 10 hod.**

Organizátoři zvou všechny zájemce z řad studentů i akademických pracovníků UP.

Program obou konferencí je k dispozici na <http://www.upol.cz/zpravy/kalendar/>.

Onzámení pro zaměstnance UP – pojištění VZP

Vážení zaměstnanci UP, pojištěnci VZP,

Univerzita Palackého uzavřela smlouvu o poskytování finančních prostředků z fondu prevence na ochranu zdraví Všeobecné zdravotní pojišťovny. Na základě této smlouvy získala UP pro své zaměstnance, kteří jsou pojištěnci VZP, a kteří mají na UP uzavřený pracovní poměr a výše jejichž pracovního úvazku činí alespoň 0,5 a více, příspěvek ve výši 800 Kč na jednu osobu ročně. Tento příspěvek je určený na podporu prevence kardiovaskulárních chorob a může být zaměstnancům poskytnut jen v nepeněžní formě, a to na aktivity, které jsou taxativně vymezené ve smlouvě se zdravotní pojišťovnou.

VZP schválila pro své pojištěnce zaměstnané na UP poukázky na tyto aktivity: 1× bodová vstupenka do sauny v hodnotě 250 Kč; 1× poukaz k využití rekondičních služeb v hodnotě 300 Kč; 1× poukaz na sportovní program v hodnotě 250 Kč.

Tyto poukazy budou zaměstnancům UP vydávány referentem péče o zaměstnance J. Seifriedovou v období **od 6. 10. do 31. 10. 2008** vždy v úterý, ve středu a ve čtvrtek od 9.00 do 15.30 hod. na Rektorátu UP ve druhém patře v místnosti č. 353.

Blíže informace a případné dotazy Vám zodpoví samostatný referent péče o zaměstnance Bc. J. Seifriedová na tel. čísle 585 631 051 nebo na e-mailové adrese jaroslava.seifriedova@upol.cz.

Ing. H. Kotlebová, kvestorka UP

Tato metoda výuky je jedinečná tím, že vytváří jakýsi most mezi teorií a praxí, tedy že umožňuje studentům prakticky aplikovat a vyzkoušet znalosti nabyté v teoretických předmětech a také propojit znalosti z různých oborů dohromady. Její jedinečnost spočívá v tom, že podporuje model tzv. zkušenostního učení, které naplňuje teorii Kolbova učebního cyklu. V důsledku toho rozvíjí nejen vědomosti, ale také dovednosti studentů, vstěpuje jim hodnoty, učí je rozeznávat etické konflikty, a díky komplexnosti výukových aktivit je výuka v právní klinice velice efektivní.

Právní klinika může nabízet poskytování bezplatné právní pomoci klientům v situaci, která jim neumožňuje vyhledat pomoc advokáta, což je případ předmětu Studentská právní poradna. Může však také být realizována prostřednictvím metod simulovaného soudního řízení, řešení případových studií či jiných praktických forem výuky, což platí např. pro Lidskoprávní kliniku, Právní kliniku uprchlického a cizineckého práva či Administrativněprávní kliniku. Pro zabezpečení intenzivní praktické části těchto předmětů na jejich realizaci fakulta spolupracuje s nevládními neziskovými organizacemi (např. Liga lidských práv, Sdružení občanů zabývajících se emigranty nebo Hnutí DUHA Olomouc), kde studenti mohou pomáhat klientům, řešit reálné případy a také se seznámit s prací *pro bono*.

CKPV je organizační jednotkou, jejímž základním úkolem je zabezpečovat výuku klinických předmětů, poskytovat metodickou a technickou podporu vyučujícím těchto předmětů a v neposlední řadě také rozvíjet pedagogický potenciál akademických pracovníků

PF UP. Klinické předměty byly sdruženy pod CKPV z toho důvodu, že jako průřezové aktivity nezapadají do tradičního katederního či oborového schématu organizace fakulty a také jsou daleko náročnější na organizaci a zázemí.

Kromě klinických předmětů, které jsou zejména z důvodu početního omezení koncipovány jako volitelné, zabezpečuje CKPV také výuku povinného předmětu Kurz právnických dovedností, který je jedinečný nejen v ČR, ale i v celé střední Evropě. Více než 300 studentů druhého ročníku PF UP má ve dvousemestrálním kurzu příležitost seznámit se se základy profesní etiky, osvojit si vyhledávání právních informací, analýzu právního případu, základy právního psaní, dovednost rozhovoru s klientem a právního poradenství a celou řadu dalších. Ke kurzu již byla vydána také stejnojmenná učební pomůcka.

CKPV se však neorientuje pouze na PF UP. Problematika právního vzdělávání v ČR je velice ožehavou otázkou a zkušenosti s praktickými formami výuky realizovanými v Olomouci se CKPV snaží zprostředkovat celé české právníce obci, a to např. formou mezinárodních konferencí – příkladem může být konference „Praktické formy výuky práva“, kterou PF UP ve spolupráci s organizací studentů práv ELSA uspořádala v dubnu tohoto roku.

Podrobnější informace o CKPV, o jeho aktivitách, o vyučovaných předmětech a také třeba fotogalerii lze nalézt na jeho webových stránkách (<http://www.upol.cz/fakulty/pf/centrum-pro-klinicke-pravni-vzdelavani/>).

JUDr. M. Tomoszek, pověřen vedením CKPV

Vážení čtenáři,



od září má Žurnál novou redakční radu a já mám tu čest být jejím předsedou. Stalo se tak poté, co její dosavadní mnohaletý předseda prof. Hejtmánek ze své funkce odstoupil. Chtěl bych na tomto místě panu profesoru vyjádřit za jeho činnost velký dík. Byl to on, kdo mě před řadou let svými provokativními články přiměl víc se zabývat otázkami, co vlastně znamená univerzitní práce, jak by měla vypadat výzkumná škola, co pro to můžeme udělat a jak na sobě v tomto smyslu pracovat. Také díky němu se Žurnál stal živým periodikem, ve kterém jiskří diskuse a naše pracoviště tu mají čím dál větší chuť pochlubit se svými úspěchy. Zároveň teď ale musím být profesoru Hejtmánkovi „vděčný“ i za to, že pana rektora navedl jmenovat zrovna mě novým předsedou RR. Je to velký závazek, vážím si toho a chci se s tím poprat.

Chci, aby Žurnál byl nadále otevřený i velmi kritické diskusi a polemikám, aby pracovištěm umožňoval platformu pro prezentaci svých nejlepších výsledků, chci, abychom díky němu měli přehled o tom, co se děje i v jiných koutech naší univerzity a mohli tak s ní cítit větší sounáležitost. Pokud jej ale rádi otevřou i mimouniverzitní čtenáři, kteří dostanou chuť trochu nahlédnout pod pokličku UP, jen to vítám.

V novém složení nyní zasedá celá redakční rada. Protože je velmi pravděpodobné, že celý systém univerzitní komunikace projde změnami, bude vhodné, když se k nim bude moci vyjadřovat i redakční rada s občerstveným mandátem. Oslovil jsem všechny děkany s prosbou o návrhy zástupců z jejich fakult a na základě jejich podkladů jsem sestavil návrh složení nové rady, kterou nyní pan rektor jmenoval. Každá fakulta, včetně té nejmladší, tu má nyní své zastoupení. Smyslem redakční rady by mělo být udávání směru, kterým se má naše periodikum ubírat. Redakční rada by měla také poskytovat určitou oporu redaktorkám, které se při své novinářské práci mohou dostávat do určitých střetů s váženými akademiky. Při vytváření nové podoby univerzitní komunikace bude vhodné, když se k návrhům bude moci vyjádřit dostatečně kvalifikovaný orgán. Ačkoliv rozhodnutí bude na univerzitním vedení, předpokládám, že redakční rada Žurnálu bude vedení při vytváření podkladů solidním partnerem.

S několika členy RR jsem se vidal již dříve, sedm kolegů je v ní nových. Na jednáních ale budeme jako stále zvané hosty rádi vidat i její „emeritní“ členy. Všem jim přeji řadu nových nápadů a radost z diskuse – třeba velmi ostré – nad tímto periodikem. Čtenářům pak přeji, aby po Žurnálu každý týden s chutí sáhli.

Prof. T. Opatrný, předseda redakční rady Žurnálu UP, foto archiv ŽUP

Nové složení redakční rady Žurnálu UP

Úvodní setkání redakční rady Žurnálu UP v tomto akademickém roce, které se uskutečnilo 23. 9. na Rektorátě UP mělo charakter převážně seznamovací. Nový předseda redakční rady **prof. T. Opatrný, Dr.**, proděkan PŘF, představil její nové složení jmenované rektorem UP. V roli nových členů redakční rady nyní budou působit **Ing. L. Bartková** (Katedra rekreologie FTK), **Mgr. L. Špirudová** (Ústav ošetřovatelství FZV), **Mgr. M. Cajthaml, Ph.D.** (Katedra filosofie a patologie CMTF), **JUDr. Ing. F. Dienstbier, Ph.D.** (Katedra práva správního a správní vědy, proděkan PF), **JUDr. Mag. iur. M. Malacká, Ph.D.** (prorektor UP pro záležitosti vnějších vztahů), **prof. V. Mihal, CSc.** (Dětská klinika, proděkan LF) a **Mgr. P. Neumeister, Ph.D.** (Katedra pedagogiky s celoškolskou působností PdF). Složení nové redakční rady doplňují někteří z jejich předchozích členů, a to **prof. J. Fiala, CSc.** (Katedra bohemistiky FF), **doc. V. Karásková, CSc.** (Katedra aplikovaných pohybových aktivit FTK), **prof. M. Kolář, Ph.D.** (Ústav mikrobiologie LF, proděkan LF) a **PhDr. P. Urbášek** (ředitel Archivu UP). Na jednání redakční rady budou jako stálí hosté zvaní také někteří z bývalých aktivních členů, především emeritní předseda prof. M. Hejtmánek, DrSc., prof. S. Komenda, DrSc., a Mgr. V. Burián, dále PhDr. T. Hrbek a nově také Mgr. R. Palaščík, vedoucí redaktor informačních materiálů UP.

-red-

„Schreiben Sie Deutsch?“ „Natürlich, ich bin aus Olmütz.“

Řekni mi, co čteš, a já ti povím, jaký jsi, praví jeden okřídlený citát. Po setkání s paní profesorkou Ingeborg Fialovou-Fürst, vedoucí Katedry germanistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého, bych si dovolil tento citát trochu pozměnit: *Řekni mi, co čteš v němčině, a já ti povím, jaký jsi Moravan*. Výzkum, kterému se na katedře věnují již deset let, totiž dokazuje, jak četně je německy psaná literatura na území Moravy zastoupena.

Ideologie vs. literatura

Česká germanistika stála před druhou světovou válkou před problémem, zda se bude věnovat velkým jménům německé literatury, nebo spíše regionálním autorům. Po válce bylo toto téma ale na čtyřicet let tabu. Převládá názor, že s německou kulturou jsme neměli nikdy nic společného, že území našeho státu je odjakživa české. Původní otázka se znovu otevřela až po roce 1989, objasňuje pozadí původního (ne)zájmu o podobný výzkum prof. I. Fialová-Fürst. Olomoucká germanistika se postavila odpovědi čelem v roce 1998, kdy se rozhodla založit Centrum pro výzkum německé literatury z moravského regionu. Podhoubí tomuto výzkumu bylo ale paradoxně vybudováno právě v období „komunistického temna“, kdy někteří členové katedry, jako například prof. L. Václavěk, nesměli publikovat a rozhodně neměli možnost věnovat se velkým tématům, proto se soustředili spíše na menší, regionální výzkum. Jestli se něco vědělo o německé literatuře u nás, týkalo se to Prahy. *Mimopražská, natož moravská mapa byla plná bílých míst, a proto ideální příležitostí pro výzkum*, doplňuje prof. I. Fialová-Fürst.

Z Berlína na Moravu daleko

Brzy po zahájení výzkumu byli olomoučtí germanisté překvapeni možným rozsahem práce. Čekali jsme, že když budeme mít štěstí, objevíme sto až dvě stě autorů. Během prvních dvou let přesáhl ale počet první tisícovky a nyní máme v databance přes tři tisíce autorů, říká prof. I. Fialová-Fürst. Za německy píšícího autora z moravského regionu je považován spisovatel, který se na Moravě narodil nebo zde žil nějakou část života, případně zde zemřel. Do výzkumu zařazují germanisté i německy píšící autory, kteří se v textech dotýkají Moravy tématicky. Někteří autoři, zejména židovského původu, psali kromě němčiny i v dalších jazycích. Literatura této oblasti je také do značné míry pošramocena ideologicky, neboť byla považována za sudetskou. Oproti autorům působícím v Praze,

kterí jsou veřejností vnímáni jako pročeští, hází společnost jinde píšící Němce do jednoho pytle s nálepkou „nacisti“. Na Moravě lze přitom nalézt skutečně velké literáty, kteří psali dávno před „narozením“ sudetské problematiky. Pro německé literární vědce není ovšem tato oblast příliš zajímavá. *Pokud se tomu nebudeme věnovat my, nikdo jiný to za nás neudělá. V Německu zná málokdo víc než Kafka nebo Brod, Rakousko bere z Moravy takřka jen takové rozinky, několik málo slavných autorů*, popisuje ojedinelost výzkumu prof. I. Fialová-Fürst.

Věda i pro veřejnost

Výzkum se ubírá několika cestami. V první řadě je to tedy nashromáždění, respektive oprášení faktů, které za komunismu zapadly. Z nich vzniká na internetu otevřená databanka a vydány byly i dva slovníky, které dohromady obsahují více než dvě stě hesel. Dále germanisté diskutují na téma, do jaké míry potlačovali německou literaturu a její výzkum různé ideologie. Výzkum chtějí také propojit s bohemisty na základě teritoriálního výzkumu literatury. Důležitou věcí je dále i osvěta. *Snažíme se českému publiku říct, že zde vždy byla velmi silná německá a rakouská kultura, se kterou tak či onak souvisela i ta česká*.

Nevadí, že němčina přestává plnit úlohu důležitého komunikačního jazyka, problém je v tom, že němčina je jazyk české kulturní paměti.

Věda i pro veřejnost

Výzkum se ubírá několika cestami. V první řadě je to tedy nashromáždění, respektive oprášení faktů, které za komunismu zapadly. Z nich vzniká na internetu otevřená databanka a vydány byly i dva slovníky, které dohromady obsahují více než dvě stě hesel. Dále germanisté diskutují na téma, do jaké míry potlačovali německou literaturu a její výzkum různé ideologie. Výzkum chtějí také propojit s bohemisty na základě teritoriálního výzkumu literatury. Důležitou věcí je dále i osvěta. *Snažíme se českému publiku říct, že zde vždy byla velmi silná německá a rakouská kultura, se kterou tak či onak souvisela i ta česká*, říká prof. I. Fialová-Fürst. V současnosti například germanisté připravují výstavu s názvem „Toulky německou literární Olomoucí“, ve které chtějí veřejnosti představit autory působící ve městě, včetně různých artefaktů z jejich života. Za pozitivní působení na veřejnost a jistou de-diabolizaci Němců z Moravy lze považovat i to, že se zasadili o přidělení čestného občanství Šternberka spisovatelce Erice Pedretti. Ta byla z Moravy odsunuta v patnácti letech, dnes působí ve Švýcarsku. V neposlední řadě jsou širší veřejnosti určené i veškeré vycházející publikace. Jsou to samotné výstupy z výzkumu, týkající se například středověké literatury, literatury na prahu druhé světové války, mono-



grafie autorů či komplexní kulturně-historické práce o menších regionech, mimo nich ovšem i překlady beletrie.

Achtung, kultura v ohrožení

Zajímavá je i samotná organizace výzkumného pracoviště. Kdo by čekal, že se výzkumu budou věnovat pouze lety protřelí akademičtí pracovníci, ten je na omylu. Do takto širokého projektu jsou v různé míře zapojeni i studenti, a to již od prvního ročníku. Katedra se je tak snaží naučit vědecké práci již na začátku jejich studia. Většinou tvoří tým, který vede někdo z doktorandů katedry. Ten se pak zabývá určitou částí projektu. Jedním z velmi úspěšných

témat byl například obraz Čechů v německé literatuře z Moravy. Pracovalo na něm více než třicet lidí šest let, nyní za ně vedoucí projektu a autor disertační práce J. Budňák obdržel mezinárodní ocenění Adolf Klima-Preis. Na dalším dílci projektu nyní začínají germanisté spolupracovat s vídeňskou akademií věd. V souvislosti se vznikem kabinetu judaistiky je větší důraz věnován židovské literatuře. Ta je přitom ještě větší neznámou, jelikož dřívější ideologické uvažování v podstatě nepřipouštělo myšlenku, že by v Sudetech vůbec nějakí Židé byli.

Projektů je zkrátka připraveno více, jejich realizace záleží pouze na financích. *Grantová úspěšnost našeho pracoviště je zatím poměrně vysoká, nelze se na ni ovšem absolutně spoléhat, proto je třeba snažit se získat peníze i z dalších zdrojů*, vysvětluje prof. I. Fialová-Fürst. Téma výzkumu je v podstatě nevyčerpatelné, pracovat se tak dá téměř donekonečna.

Jen jedna věc germanisty trochu trápí, a to je ústup němčiny z Česka. *Nevadí, že němčina přestává plnit úlohu důležitého komunikačního jazyka, problém je v tom, že němčina je jazyk české kulturní paměti. Pokud tedy zmizí uživatelé jazyka, zmizí půl české kultury*, upozorňuje prof. I. Fialová-Fürst. Díky činnosti Katedry germanistiky tato situace snad jen tak nenastane.

Mgr. J. Šis, foto - tj-

Katedra germanistiky FF UP pořádá **ve dnech 9.–11. 10. v Uměleckém centru UP mezinárodní germanistickou konferenci**

pracovní skupiny zaměřené na výzkum německého jazyka užívaného ve městech od středověku do současnosti. Pořádáním 26. ročníku tohoto každoročního setkání germanistů byla pověřena olomoucká Katedra germanistiky.

Slavnostní zahájení konference proběhne ve čtvrtek **9. 10. v 18 hod. v Kapli Božího Těla v UC UP**, součástí bude také klavírní recitál Mgr. M. Kepřta, odborného asistenta Katedry muzikologie FF UP.

PROJEKTOVÝ SERVIS

Projektový servis UP si Vás dovoluje pozvat na

Seminář k novým výzvám 7. rámcového programu EU,

který bude realizován v spolupráci s Technologickým centrem AV ČR.

Cílem semináře je informovat potenciální řešitele projektů 7. rámcového programu – specifických programů Ideas a People – o nových výzvách a zajímavých oblastech, v rámci kterých lze předkládat mezinárodní výzkumné projekty.

Přednášející: Ing. E. Kraemer, Ph.D., Technologické centrum Akademie věd ČR.

Zaměření: Nabídka 100% financování vědeckých stáží ze 7. rámcového programu EU (Akce Marie Curie) a 100% financování projektů základního výzkumu ze 7. rámcového programu EU (Granty ERC).

Termín konání: 10. 10. 2008, 13.30–15.00 hod.

Místo konání: Seminární místnost SEE1, areál PřF UP, Šlechtitělu 11, Olomouc.

Registrace: V případě zájmu se registrujte prostřednictvím formuláře dostupného na www.psup.cz, a to nejpozději do 7. 10. 2008, Vaše registrace bude následně potvrzena.

Pro více informací o semináři nás neváhejte kontaktovat.

Projektový UP, Šlechtitělu 27, 783 71 Olomouc, tel.: 585 631 421, fax: 585 631 401, e-mail: info@psup.cz, www.psup.cz



Divadlo hudby Olomouc ve spolupráci s Muzeem umění Olomouc, Židovskou obcí Olomouc, Kabinetem judaistiky FF UP pořádá ve dnech **11.–16. 10. 2008**

Dny židovské kultury Olomouc 2008, motto 1. ročníku „Židé a Olomouc“.

Cílem prvního ročníku olomouckého festivalu s židovskou tematikou je zprostředkovat kulturu, která byla před druhou světovou válkou samozřejmou součástí identity našeho města. Projekt během šesti dnů nabídne cyklus přednášek zabývajících se vztahem většinové společnosti k židovské minoritě. Kromě bohatého kulturního a vzdělávacího programu pro nejširší veřejnost nabídne festival besedy s pamětníky o zkušenostech holocaustu – šoa základních a středních škol Olomoucka.

Rok dřiny a požehnaní

Znám jednu zemi, která „mlékem a medem oplývá...“ Nemyslím teď však na výrok připisovaný našemu praotci Čechovi, ale na Boží příslib jedné celkem ne příliš rozsáhlé země daný potomkům Abraháma, Izáka a Jákoba z Izraele, jak o něm mluví Bible (např. viz Ex 3, 8 aj.). Ta země se během staletí neobdělávání ovšem stala pouští přerušovanou jen v některých místech močály. Tak na to vzpomínají ti, kterým se ještě skoro jako dětem podařilo uprchnout sem před začátkem druhé světové války z Evropy, a tím se zachránit před téměř zaručenou smrtí... Je to země, do které bylo investováno mnoho dřiny i obětí, aby se z pouště proměnila opět v zemi úrodnou a prosperující. Letos v květnu oslavila 60 let od svého znovuzrození.

Tedy Izrael, to je země, která se mi na rok otevřela, abych zde jako hostující studentka Hebrejské univerzity v Jeruzalémě a účastnice ročního německého studijního programu „Studium in Israel“ (viz <http://www.studium-in-israel.de>), určeného studentům teologických oborů, zakusila trochu z její dřiny i z jejího po-


▲ Bazilika v poušti

znám snad ani českou jednoduchou oznamovací větu... Nicméně, řada lidí tu běžně hovoří třemi, pěti i více jazyky. Někdy jsem se tím cítila dost zahanbená. Inu, vpravdě platí: „Kolik jazyků znáš, tolikrát jsi člověkem,“ tolikrát se dokážeš lépe orientovat v běžném životě i v myšlení těch druhých. A právě o orientování se v myšlení a kultuře obyvatel této hostitelské země tu šlo.

Zmíněný roční studijní program zahrnuje totiž kromě průběžného intenzivního jazykového kurzu současně hebrejštiny především účast v kurzech uvádějících do četby tradiční židovské náboženské literatury, Talmudu a midrašů, absolvovaných společně s izraelskými studenty. Jedná se vlastně o studium přístupu k životu, formovaného Božími zákony. Talmud je diskuzí mezi generacemi „moudrých“, kteří se během prvních pěti staletí snažili co nejpřesněji vymezit, jak se ctí „chodit“ či „procházet“ životem podle Božích návodů, midraše pak jsou především vyprávěné příběhy, mající za úkol také ilustrovat.

Pro lepší pochopení a reflexi zmíněného úvodu do studia Talmudu a midrašů probíhal v angličtině doprovodný kurz křesťansko-teologických reflexí. Na univerzitě si bylo možné také navolit ještě další kurzy podle vlastního zájmu a studijního zaměření. Vše pak doplňovaly pravidelné jednodenní a tříblokové (přibližně čtyřdenní) teologické semináře v němčině a dále tematické přednášky pozvaných místních odborníků na náboženské i politické otázky života v Izraeli.

A jak tedy vypadal můj všední a můj sváteční den? – V Izraeli je totiž nutné obojí dobře odlišit, protože v sobotu např. nejedí autobusy! Ovšem ve všední

den jsem si cestování autobusem směrem na univerzitu a zpátky mohla patřičně užít! Autobus je v Jeruzalémě takovým pestrým mikrosvětlem, živě představujícím soužití jednotlivých skupin zdejšího obyvatelstva, hlásících se zhruba již svým oblečením k určitému přístupu k životu: Předně je třeba dát pozor, abyste neusedli vedle nábožensky vyhlížejícího člověka opačného pohlaví. Ti pak zpravidla používají autobus jako studovnu náboženské literatury, ženy jako modlitebnu. Vedle nich se tu přepravuje moderně působící klientela, ale také několik žen s muslimským šátkem, starší ženy táhnoucí za sebou veliké pojízdné tašky s nákupy, zástupy malých školáků a větších školáčků (v košilích laděných jednotně do světle modra), rodiče s úplně

malými dětmi a kočárky... Jízda zpravidla není příliš plynulá, protože řidič bystře zápasí s hemžením aut a lidí v úzkých uličkách, a k tomu se ze všech stran nepřetržitě ozývají klaksony, upozorňující na přítomnost dalších účastníků silničního provozu, znamenající přibližně: „Já jsem tady taky!“ Během doby, kdy autobus ustrne v zácpě, přicházejí z ulice další zájemci o svezení, a tlučením na přední dveře u řidiče se domáhají vpuštění... Tady je možné skutečně pozorovat život! – Nu, a pak přijde na řadu běžné studium na univerzitě, v knihovně, doma... Jen před vchodem na univerzitu vás ještě čeká legitimování a prohlídka osobních věcí, chránící nicméně především vaši vlastní bezpečnost. Je to rutina. Nic zvláštního. Musíte si jen odvyknout chodit na poslední chvíli!

A výuka? V jazykových kurzech na univerzitě se otcnete ve velmi různorodém společenství, s vámi ve skupině jsou totiž kromě několika německých kolegů také přistěhovalci z oblastí bývalého Sovětského svazu spolu s rozenými Newyorčany, Londýňany a Pařížany a s mnoha hostujícími Asiati z Jižní Koreje, Číny, Japonska i odjinud... Pouze češtiny si tu moc neužijete, mimo univerzitu vám přijde do cesty občas jen nějaký polský „voluntér“... V odborných kurzech pak bývá výuka dost živá. Je třeba sledovat nejen výklad, ale snažit se



▲ Kříž a menora

porozumět i dotazům a poznámkám vašich spolužáků, které mohou být docela komplikované... Největší pochvalou od vyučujícího tu bývá jeho zhodnocení: „To je dobrá otázka!“ – Kdo se totiž naučí dobře ptát, je na nejlepší cestě k nalezení dobrých odpovědí!

Kromě studia jsou vám ale darovány také volné dny a prázdniny, odvozané z židovských svátků a kalendáře, který je odlišný od evropského. V těchto dnech, mimo soboty a vysoké svátky, máte možnost trochu cestovat a objevovat místa poznačená velkými starými událostmi, a radostí i slzami mnohých, kteří jsou skryti kdesi v pozadí za biblickými texty, ale i ve středověké či v moderní historiografii země.

V sobotu je pak jedním z velkých zážitků a zdrojem zkušeností, které tu smíte získat, pokud tedy bydlíte nikoliv na univerzitní koleji, ale v nějakém pronajatém studentském bytě v centru Jeruzaléma, vnímání slavné soboty. Mými sousedy tu byly většinou zcela obyčejné, ale na děti velmi bohaté rodiny, v nichž se šabat (tedy: sobotu co sobotu) všichni pěkně upraví a nastrojí a v páteční i sobotní večer jsou slyšet ze všech stran ve smíšené dospělých a dětských hlasů zpěvy od svátečního stolu... Zkuste si představit týden co týden společnou rodinnou středověčerní večeři – tak nějak vypadá šabat. A myslím, že pro soudržnost rodiny a uchování jejich hodnot je tato domácí oslava soboty velice důležitá!

Ano, dalo to dřinu, studovat jazyk, staré tradiční texty, jejich teologickou reflexi i promítnutí do současného života společnosti. Nicméně odvezte si odtud nejen poznámky z přednášek, psané zpravidla zprava doleva, ale hlavně zkušenosti ze zdejšího tak různobarevného světa, jak osobních věcí, chránící nicméně především vaši vlastní bezpečnost. Je to rutina. Nic zvláštního. Musíte si jen odvyknout chodit na poslední chvíli!

A výuka? V jazykových kurzech na univerzitě se otcnete ve velmi různorodém společenství, s vámi ve skupině jsou totiž kromě několika německých kolegů také přistěhovalci z oblastí bývalého Sovětského svazu spolu s rozenými Newyorčany, Londýňany a Pařížany a s mnoha hostujícími Asiati z Jižní Koreje, Číny, Japonska i odjinud... Pouze češtiny si tu moc neužijete, mimo univerzitu vám přijde do cesty občas jen nějaký polský „voluntér“... V odborných kurzech pak bývá výuka dost živá. Je třeba sledovat nejen výklad, ale snažit se

jsem jej tu směla vdechovat i s jeho těžkostmi, zápas, selháními a opětným doufáním... V krátké deštivé zimě jsem tu zažila trochu prokřehlosti, ale jinak spousta horka a potu, z trhu jsem si nosila čerstvé jižní ovoce, v univerzitní knihovně jsem se radovala z nalezení hebrejského překladu Čapkových *Povídek z jedné kapsy*... A pak zase jsem se nejednou marně snažila udržet tempo při společné recitaci hebrejských žalmů či občas klesala na mysl, když mi bylo příliš obtížné formulovat vlastní myšlenky... Hlavně jsem tu však potkávala obyčejné lidi a snad získala i přátele mezi těmi, kteří jsou tu doma... Odvážím si s sebou hodně, včetně naděje na pokračování vztahů, které se tu zrodily...

Co dodat? Pro věřícího křesťana může být setkání s židovským náboženským prostředím výzvou především k praktickému počítání s Bohem v každodenním životě, a také možností živě poznat způsoby myšlení lidu, do něhož se narodil Ježíš a z něhož pocházejí apoštolové i první učedníci, myšlení, které lze rozeznat i v křesťanském Novém zákoně... Přes všechny odlišnosti a někdy také vzájemnou, staletími živenou nedůvěru, je to prostředí, které zve k odkrývání kořenů křesťanské víry...

A navíc, po zkušenostech druhé světové války existuje jistá povinnost učit se uctě vůči tomu, co je nám jako křesťanům s židovským národem společné, i vůči tomu, co je rozdílné, abychom byli citlivější k historii se všemi jejími odsouzeními a generalizacemi... Mimo to dnes nejdno křesťanské řeholní společenství zde v zemi cítí poslání žít smíř za ono úplně první rozdělení křesťanů v církvi, které žido-křesťanům postupně zabránilo zachovávat tradici otců.

PhDr. P. E. Hercíková, doktorandka Katedry biblických věd CMTF UP, foto archiv autorky

Čestné uznání rektora UP autorům vědeckých monografií

Ve snaze zvýšit prestiž vědecké práce na UP uděluje rektor každý rok Čestné uznání autorům vědeckých monografií, a to autorům z řad zaměstnanců UP.

Za monografií se považuje kniha či ucelené pojednání na jedno téma, obvykle jediného autora. Monografie by měla představovat původní rozsáhlejší dílo, které do značné míry vyčerpává danou tematiku, nikoliv slovníky či katalog výsledků s heslovitým komentářem nebo jen rozsáhlejší esej. Pro udělení čestného uznání jsou výslovně vyloučeny publikace populárně vědecké, učební texty a učebnice.

O zařazení předložených publikací do kategorie „vědecké monografie“ rozhodne grémium složené z předekánů pro záležitosti vědy a výzkumu všech fakult UP a prorektora pro záležitosti vědy a výzkumu. Komise doporučí ocenit pouze ty práce, které kritériím monografie vyhoví, tedy nikoliv sborníky či knihy, které předkladatel editoval, kapitoly v takovýchto sbornících či knihách a kolektivní díla o více než třech autorech. O udělení Čestného uznání se může ucházet každý zaměstnanec UP, a to tak, že zašle monografii, jejímž je autorem, prorektorovi UP pro záležitosti vědy a výzkumu **do 15. 10. 2008**.

Čestné uznání obdrží autoři všech vědeckých monografií, které nesou v roce daného kalendářního roku nebo nesou v roce předchozího, pokud již Čestné uznání neobdrželi. Čestné uznání je spojeno s finanční odměnou z fondu rektora.

Čestné uznání předává rektor UP na slavnostním shromáždění.

Edice Paměť UP zahajuje

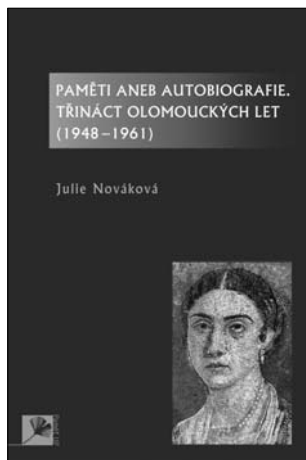
Ediční komise Univerzity Palackého rozhodla o založení ediční řady s názvem *Paměť UP* a 21. 9. 2007 schválila statut této knižnice. Jejím cílem je doplnit obraz rozvoje Univerzity Palackého v Olomouci o nezaspatitelné, byt subjektivní svědectví těch, kteří z vnitřní potřeby nebo z vnějšího popudu sepsali či sepisují paměti související s jejich působením na olomoucké univerzitě. Univerzita Palackého touto edicí poskytuje autorům paměti prostor pro jejich publikaci. Považuje je, při vědomí osobní zaujatosti jejich autorů, za cenný pramen k poznání historie UP a oboru na ní pěstovaných. Jde o ojedinělou edici v praxi českých vysokých škol.

Impuls k vydávání paměti učitelů a vědeckých pracovníků UP vyšel od ředitele Archivu UP PhDr. P. Urbáška. Již dříve byly v Žurnálu UP publikovány ukázky paměti prof. J. Daňhelky, vzpomínky na svůj osobní i profesní život sepsal prof. J. Peřina, DrSc., a prof. M. Zahrádka, DrSc., komentovanou edicí paměti klasické filoložky doc. J. Novákové, DrSc., připravil a odbornou studii opatřil Mgr. Tomáš Motlíček. Právě tato publikace s názvem *Paměti aneb Autobiografie* a s podtitulem *Třináct olomouckých let (1948–1961)* již péči Vydavatelství UP vyšla a bude slavnostně pokřtěna v pondělí 13. 10. To datum není náhodné. Den předtím, v neděli 12. 10. totiž uplyne právě 60 let od okamžiku, kdy J. Nováková poprvé prošla branou Filozofické fakulty a téhož dne hned přednášela. Na sklonku sedmdesátých let minulého století uvedla olomouckou etapu svého života slovy: „Olomouc – to je pro mne hotová tlačenice dojmů a zkušeností, zármutků i radostí, vítězství i porážek. Těžko najít v tom klubku nit, které se chopit, mám-li o tom všem psát. Ale stálo to všechno za to.“

J. Nováková: *Paměti aneb Autobiografie. Třináct olomouckých let (1948–1961)*

/Ukázka/

Litovelská hospoda byla útulná, ale prostorná přizemní restaurace v Riegrově ulici; nyní je tam umístěna Advokátní poradna. Byla to jediná hospoda v Olomouci, kde jsme se mohli stravovat bez travenek, ovšem ne právě lacině. Univerzita tam měla trvale rezervován jeden stůl s nápisem „Zadáno“. Pod nápisem byl barvotisk velblouda; zdálo se nám, že to svědčí o skvělém postřehu: Snáze projde velbloud uchem jehly než návrh na naše jmenování na ministerstvo školství... Chodilo se tam hlavně na večeri a člověk tam vždycky nalezl známé; kdo přišel moc brzy, zůstal chvíli sám nebo s prvním hostem večera. Tak jsem tam záhy našla svého dávného strukturalistického „souvěrce“ Jaromíra Běliče, vulgo „starého Běliče“ – na Palackého univerzitě totiž působil i jeho mladší bratr Oldřich, vulgo „mladý Bělič“, hispanista. I ten se mnou vždycky jednal krásně a přátelsky, ale románská kultura je přece jen něco jiného a trochu povětřného; to Jaromír, to byl pravý Moravan, s pravou slováckou jadrností a rozšafností, i když někdy vznětlivější, než se na univerzitního profesora sluší. Profesuru dostal jako jeden z prvních, současně s Janáčkem a bezprostředně po Janáčkově byl děkanem fakulty (1949–1953). Pro mne bylo důležité, že byl žákem Bohuslava Havránka, který mou práci i moje schopnosti cenil dost vysoko; a Bělič to dělal po něm. Tedy v té Litovelské hospodě jsem jednou Jaromíra našla, zatím samotného, a zřejmě uhoněného. Uhoněnost a přetíženost jak funkcemi, tak lingvistickými zástoji, to patřilo k jeho podstatě.



Povídám: „Jste unaven?“ – Odpověděl: „Ano, jsem velmi unaven;“ pověděl mi něco o příčinách té únavy a pak se přešlo k veselejší konverzaci. Mne to stálo *Babičku*, tj. můj velice vzácný exemplář *Babičky* Boženy Němcové. Vzácný byl nejen proto, že býval mým majetkem už v Kaniži (obdržela ho kdysi jako prémii od své učitelky teta Božka), ale hlavně proto, že to bylo vydání Františka Bartoše, který domněle nesprávnou češtinu autorky důkladně „opravil“. Když jsem se od starého Běliče o tomto památném editorském přehmatu dověděla, nabídla jsem mu vzácný tisk pro jeho bohemistický ústav Palackého univerzity sama. Když se to později dověděl ve strahovském ústavu české literatury Rudolf Havel, zaúpěl... oni ho neměli. Rychle jsme si s Běličem začali tykat.

V Litovelské hospodě jsem poznala i některé přednášející z jiných fakult, hlavně z pedagogické a lékařské (z teologické, která tehdy ještě existovala, tam nechodil nikdo). Ale nejveseleji bylo s nerozlučnou dvojicí Vydra–Mokry. Oba byli externí, přednášeli výtvarnou výchovu (jen do roku 1950), překypovali informacemi o maliřských pokusech i výstavách, a ovšem anekdotami. Josef Vydra mi také tlumočil žádost z Bratislavy, kde mají ten slavný gobelin Hérod a Leandros: že prý by můj překlad vydal znovu, kdybych byla ochotna jej přeložit do slovenštiny. K tomu jsem ovšem při svých existenčních zápasech ochotna nebyla. Nerozlučným kamarádem profesora Janáčka byl – také jen do roku 1950 – znalec starší české literatury, veliký milovník

barokní poezie a ctitel Komenského Antonín Šarka, po mém – tehdy ještě netušeném – přeložení zpět do Prahy můj nejlepší spolupracovník. Byl samá vtipná glosa, samý humor. Někdy v Janáčkově „ředitelně“, častěji v Litovelské hospodě. To jsme tam jednou seděli my tři sami, Šarka mne metodicky rozesmával, až mi slzy tekly, a nakonec se oba přátelé zapřísáhli, že mi vůbec nedovolí sníst mou večeři. Pak mi učinili ústupek, že se navečeřet smím, ale ne dřív, než to vystydne. A skutečně, Šarka vtipkoval a vtipkoval, až jsem se svíjela smíchy, takže jsem ani lžiči nemohla udržet, a polévku i hlavní chod jsem pak skutečně snědla až za studena. Šarkovy vtipy byly zpravidla čistě situační, a tudíž nereprodukovatelné. Ale Janáček rád vzpomínal na jeho fóry při společných cestách vlakem. To spolu jednou jeli (do Prahy?), ve větší stanici (České Třebové?) šli na pivo, a jak je u stánku pili, ozval se hvízd a Janáček se zeptal: „To piskají na nás?“ A Šarka „Ne, na strojívoče.“

Jen zřídka jsem v Litovelské hospodě viděla svou věrnou příznivkyni, Jiřinu Popelovou-Otáhalovou. Její manžel byl Moravan, sochař a příležitostný malíř; viděla jsem v Olomouci jeho portrét vlastní manželky v rektorském hávu – Jiřina se totiž stala po Fischerovi rektorkou Palackého univerzity (1949–1953). Byla věčně uštvaná, právě jako Bělič, ale neuměla to snášet s jeho humorem a rozšafností. Abych jí potěšila, když jsme tam jednou byly skoro samy, recitovala jsem jí paměti celé kusy z jejího dávného studentského dramatu *Logaritmi*. Jiřina byla až po uši zamilována do Palackého univerzity a dlouho urputně odmítala jmenování do Prahy. Řekla Nejedlému: „Vy jste paličatý, souduhu ministře, ale já jsem také paličatá.“ Ale nakonec poslechl, když se roku 1953 z Palackého univerzity stala Vysoká škola pedagogická.

Připravil -th-

Brus jazyka českého

Rýša

Elektronický časopis 25 fps (25 filmových políček za sekundu) byl původně studentský časopis, který vymysleli Lukáš Gregor a Kateřina Šteidllová z Katedry divadelních, filmových a mediálních studií FF UP. Dnes jde o renomovaný profesionální magazín, který si ve svém druhém ročníku získal pravidelnou čtenářskou obec. K jeho přednostem patří především výtčeni tématu čísla, což díky přispívajícím autorům z různých oborů umožňuje nahlédnout předmět zájmu z mnoha úhlů a v širším kontextu.

V prázdninovém dvojčísle se řada autorů podílí na tématu odrazu literatury 19. století v českém filmu. Jednotlivé texty, přes nevyrovnanost kvality, poskytují řadu informací, analýz i otázek k domyšlení. Záměrem této poznámky však není vyzdvihnout nespornou hodnotu časopisu jako celku a prázdninového dvojčísla zvlášť. Impulsem k ní je chyba v názvu jednoho příspěvku, která na čtenáře záuťočí už z obsahu čísla: „Píseň o Rýšovi a Helence“. Nejde však, jak se ukáže, když příspěvek otevřeme, jen o chybu v obsahu. Podobá jména Rýša a Helence. „y“ se objevuje v textu pětkrát. Přitom ve vysvětlivce připojené k prvnímu výskytu jména čteme, že hlavní hrdina Mrštíkova románu „Pohádka máje“ je „vlastním jménem Richard Gregor“. Proč nahradil autor Rýšou pak už vůbec není jasné.

Chybu v jméně, opět jde o *ily* po „r“, najdeme i v dalším textu, „*Babička natřikrát*“. Tam je jako představitelka Hortensie označena Emilie Vašářová. Snad jde o vyváženou Rýši. Navíc jde i o faktickou chybu, protože Hortensii v *Moskalykově* „*Babičce*“ nehrála Emilie, ale Magda.

V textu o *Rusalce* s názvem „*Milovat vstřícně a nemyslet*“ najdeme sice jméno Magdy Vašářové napsané správně (i když ani to není bez vady, v přijetí obou sester, Magdaleny i Emilie, má správně být i první „a“ dlouhé!), zato přítelkyně Antonína Dvořáka z rodu Kouniců zde má bůhví proč jméno Josefina poslovenštěle na Jozefína.

Časopisu 25 fps by slušelo přidat do limitu jedné sekundy alespoň jedno korektorské políčko navíc. Výsledný obraz by pak zbytečně nezadrhával.

-purista-

Doc. PhDr. Julie Nováková, DrSc. (* 9. 3. 1909, Praha – † 19. 11. 1991, Praha) přednášela v letech 1948–1961 na FF UP v Olomouci (VŠP) starověké dějiny, řeckou a římskou literaturu. Od roku 1961 působila jako vědecká pracovnice Ústavu pro český jazyk ČSAV v Praze, kde redigovala latinské spisy J. A. Komenského. V 60. letech 20. století externě přednášela na FF UK (o metrice, o antické versifikaci, úvod do překladatelství). Věnovala se i české poezii, obecně teorii překladu, překládala z latiny i řečtiny atd. K jejím zásadním pracím náleží příspěvky na mezi literární vědy a jazykovědy. K nejpřínosnějším příspěvkům k dějinám antického písemnictví náleží monografie o tzv. stříbrném věku římské slovesnosti. Podstatná část jejího vědeckého působení je ukotvena v komeologickém bádání. Od r. 1961 pracovala na edici *Dílo J. A. Komenského*. Hodnotné jsou její překlady z antické literatury. K překladům přistupovala jako umělkyně-básniřka i jako fundovaná badatelka. Překládala Lucretia, Hesioda, Musaeia, Aristotela, Aurelia Augustina, Vergilia a Persia.



Akademická kriminalita III

Vědecká bezúhonnost a právní řád

Ztráta vědecké bezúhonnosti, jež pramení v morálním řádu, se může souběžně projevit i v rovině řádu právního. Zpravidla tomu tak i bývá. Například tehdy, jde-li současně o některý soukromoprávní či veřejno-právní delikt proti cizímu právu duševního vlastnictví nebo o delikt nekalé soutěže či o jednání proti všeobecnému právu osobnostnímu anebo proti právní ochraně osobních údajů. Nemusí tomu tak ale být úplně pokaždé. Požadavek na vědeckou bezúhonnost a na udržování se v jejím stavu totiž prvotně pramení z veřejné morálky vědecké či z veřejné morálky povolání. Veřejná morálka se ovšem zásadně kryje s právem. I tak se ale může stát, že bude sice naplněn vědecký delikt ztráty vědecké bezúhonnosti, a to i s pracovněprávním důsledkem na ztrátu akademického zaměstnání, zatímco o trestný čin či o přestupek z různých legálních důvodů nepůjde; např. pro promlčení přestupku. Čili pojem vědecké bezúhonnosti, ač běžně patří či má patřit mezi podstatné zaměstnavatelské požadavky na řádný výkon akademické práce, nemusí pokaždé přinášet trestně-právní následky. To je bráno za správné. Prvotním účelem a smyslem totiž v žádném případě není trestní represe akademických pracovníků, takřkajíc za každou cenu, nýbrž účinná ochrana legitimních zájmů vysoké školy coby zaměstnavatele, soutěžitele, poskytovatele výzkumné a vzdělávací služby a zpřístupňovatele vědeckých poznatků a objevů.

Etické kodexy a role etických komisí

Trestní represe je druhotná. Na druhé straně to ale neznamená vyhýbání se trestní odpovědnosti či „zamezení případů pod koberec“. Nepochybně je vhodné, že vysoké školy přijímají různé etické kodexy apod. morální pravidla správné vědecké praxe. Nastavují tím žádoucí standard chování, přispívají k udržování vysoce morálního prostředí, povědomí o něm a k odlišování chytěné obecného dobra od zlých skutků.

I proto je nezbytné, aby etika výzkumu a vývoje v různém rozsahu patřila mezi povinné předměty všech akreditovaných studijních programů.

Reši-li však různé etické komise či panely již nastalé konkrétní případy ohrožení či porušení cizího práva duševního vlastnictví, práva osobnostního či práva proti nekalé soutěži aj., měly by si uvědomit, že se zpravidla nejedná „jen“ o prohřešky proti vědeckým vyzkostem, nýbrž o kriminalitu se vším všudy. Proto jejich úlohu spatřují spíše v právní prevenci, osvětě, morální výchově a ve formulování a akademickém šíření pravidel slušnosti a ohleduplnosti. Čili v rovině ideální. Podstatně menší roli by tyto komise měly hrát při vysvětlování již nastalé konkrétní trestné činnosti, které přísluší orgánům činným v trestním řízení. Navíc se v těchto věcech velmi často neobejdeme například

Menza SKM UP upozorňuje na změny ve stravování

Od 1. 9. 2008 v zájmu rozšíření nabídky pro zákazníky dochází ke změně ve způsobu objednávání a výdeje polévek a salátů. Podrobné informace a komentář ředitelky SKM Ing. B. Pirklové jsou k dispozici na adrese <http://www.upol.cz/zpravy/aktuality/>.

Petřivského-Rapantův den...

stále ukazuje, že je v zájmu pacienta, aby chirurgové dali u některých závažnějších diagnóz přednost klasickým operačním přístupům před miniinvasivními postupy. Klasické operační postupy zejména při rozsáhlejších tumorech trvají mnohdy kratší dobu a chirurg je při nich schopen mnohem přesněji odstranit tumor včetně okol-

(Dokončení z minulého čísla)

bez znaleckého posudku z oboru kriminalistiky, popř. z podobného odborného vyjádření, jež již zpravidla přesahuje běžné odborné znalosti akademických členů etických komisí.

Zcela nepřístojným jevem pak je snaha o využití či spíše o zneužití etických komisí k „zametení“ věci či k zastření právního stavu věci. Anebo k tomu, aby se kriminální případ nedostal na veřejnost a do sféry soudní moci. Zvláště tehdy, týká-li se například některých akademických orgánů, vedoucích zaměstnanců či vlivných funkcionářů apod. Závěry etických panelů pak vyznívají tak, že akademický pracovník postupoval „nekorektně“. To bývá pravda. Morálně „nekorektně“ ovšem postupuje i zlodějí vozidla, aniž by snad kohokoli napadlo spokojit se pouze s tímto konstatováním.

Přes jisté dílčí výhrady k poslání etických komisí nelze nebrat na zřetel význam etického a sociálního auditu vysokých škol a jejich součástí, který lze zdárně propojit s právním auditem duševního vlastnictví. Zdaleka totiž nejde jen o finanční audit hospodaření. Každá výroční zpráva vysoké školy a jejích součástí by měla pravidelně obsahovat alespoň stručný souhrn událostí na poli veřejné morálky akademické včetně přehledu disciplinárních řízení se studenty v této oblasti. Má-li jít o tato disciplinární řízení, kloním se k nim. Tento průhledný procesní postup, vedoucí k možnosti soudního přezkumu, jednoznačně upřednostňují před různými úhybnými akademickými manévry typu „dáme mu to pocítit jinak“, které obvykle vylučují studentovo právo na spravedlivý proces před nezávislým soudem.

Co je příčinou akademické kriminality?

Základní věcí je naše všeobecná touha po vzdělání a po uplatnění v současné znalostní společnosti a poměrně vysoká dostupnost vzdělání. Zdaleka ne každý je přitom schopen tuto touhu – anebo jen tlak svého okolí – zdárně naplnit. I po akademických pracovnících bývá vyžadováno, třeba z různých finančních zájmů, plnění toho, čeho každý z nich není schopen, aniž by ovšem musel být špatným člověkem. Heslo „publikuj, nebo zhyj“ je zjevně nepřiměřené, a tudíž ve své humanitní krajnosti nepřijatelné.

Potíž spočívá i v tom, že vysoké školy samy nedokážou nebo z různých personálních důvodů nechtějí osobně rozlišovat mezi akademickými pracovníky samými. Přitom bývá zjevné, že menšinu z nich obvykle tvoří skuteční, obecně uznávaní výzkumníci, kteří jsou schopni posouvat lidské poznání v mnoha oborech, zatímco většina z nich spadá spíše mezi lektory, kteří „jen“ předávají vědecké poznatky dosažené výzkumníky. Pro obojí je na vysokých školách místo a oba typy zaměstnanců jsou věcně zapotřebí, ovšem se zcela odlišnými mzdovými podmínkami. Je pak chybou řídit práce chytit po zaměstnanci typu „lektora“, aby pravidelně zveřejňoval vědecké poznatky dlouhodobého výzkumu ve světových vědeckých časopisech, když jejich dosažení ani není schopen. Nelze se pak divit, že tu a tam někdo z lidí tohoto „jiného“ typu podlehne pracovnímu tlaku nadřízených a dopustí se podvodu jen proto, aby jim vyhověl a měl pokoj. Samozřejmě, že to není omluva. Jen pokus o dílčí vysvětlení vícečetných příčin akademické kriminality.

Prof. I. Telec, CSc., Právnická fakulta UP

Dokončení ze str. 1

ních uzlin, které by mohly způsobit nové propuknutí zhoubného bujení, vysvětlil doc. Č. Neoral. Na olomoucké klinice ročně provedou okolo 1 000 operací pacientů s onkologickou diagnózou, a to jak miniinvasivně, tak klasickými postupy.

-eh-, -red-, foto na titulní straně -tj-

3. ŘÍJNA

RNDr. F. Švrček, Ph.D. (PřF UP): *On the axiomatic system of SBL-algebras*. Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin. PřF UP (Tomkova 40), posluchárna č. 301, 13 hod.

Rozpomínání na zrcadlení. Film ve znamení ryby. Filmová přehlídka. UC UP, Filmový sál, 18 hod.

Piskoviště. M. Walczak. Divadlo Na zábradlí. UC UP, Divadelní sál, 19.30 hod.

4. ŘÍJNA

T. Valák se v otevřeném dopoledni zamýšlí nad možností filmového vyjádření. Film ve znamení ryby. Filmová přehlídka. UC UP, Filmový sál, 10.15 hod.

5.–13. ŘÍJNA

Mezinárodní mykologická terénní exkurze a seminář. Terénní exkurze. Katedra biologie PdF UP a chráněná území na Moravě.

6. ŘÍJNA

Ozvěny Der Film: Chiko. Režie a scénář Ö. Yildirim. Německo, 2008. UC UP, Filmový sál, 20 hod.

6.–9. ŘÍJNA

Týden improvizace. Festival. UC UP, Divadelní sál. Více na www.divadlokonvikt.cz.

7. ŘÍJNA

Ozvěny Der Film: Květy třešně. Režie a scénář D. Dörrie. Německo, 2008. UC UP, Filmový sál, 20 hod.

8. ŘÍJNA

O divadle na Moravě a ve Slezsku III. Mezinárodní teatrologická konference. UC UP, Filmový sál, 10–12 hod. (diskuse 14–17 hod.).

Přednáška o možnostech studia v zahraničí. Aula FF UP, 14 hod.

EX LIBRIS – Lubomír Martinek. Cyklus autorských besed a čtení Katedry bohemistiky. Posluchárna č. 18 FF UP, 18.30 hod.

Sladký život. Režie a scénář F. Fellini (1960). Filmový klub. UC UP, Filmový sál, 20 hod.

9. ŘÍJNA

Fleret s babčou a hosté. Turné k 25. výročí kapely. U-klub, 20 hod.

9.–10. ŘÍJNA

Paměť divadla. Teatrologická konference. UC UP, Filmový sál.

10. ŘÍJNA

Seminář k novým výzvám 7. rámcového programu EU. Přednáší Ing. E. Kraemer, Ph.D., Technologické centrum AV ČR. PřF UP (Šlechtitelů 11), seminární místnost SEE1, 13.30 hod.

-red-

Ve středu 8. 10. ve 13 hod. bude ve velké zasedací místnosti Rektorátu UP zahájeno první zasedání

Akademického senátu UP v tomto školním roce.

Z programu: představení nového prorektora UP pro záležitosti vnějších vztahů, návrh změny Statutu UP v čl. 53 „Název, znak a historické pečetidlo“, závěrečná zpráva z ekonomického auditu na UP aj. Zasedání akademických senátů veřejných vysokých škol jsou veřejně přístupná.